

VERSLAG SUBCOMMISSIE CONTROLE EN FINANCIËN

7 februari 2019 van 09.30–11.00 uur, kamer 5.02 Varrolaan 100

Subcommissie: Dimitri Gilissen (voorzitter), Cees Bos*, Henk van Deún, Floor de Koning, Lars Roodenburg, Ruurt Wiegant, Florian Bouts (commissiegriffier) en Joost Gerrits (oud-commissiegriffier)
Overige deelnemers: Marianne van den Boogaard (controller UVO), Gerard Bus (controller Stadsbedrijven), Annemarie Cuddy (concernauditor), Ed de Haan (strategisch adviseur financiën), Gerth Molenaar (secretaris Rekenkamer), Sylvie de Raad (bestuurlijk contactpersoon FSC) en Judith van Schaik (financieel adviseur UVO)
Niet aanwezig: Maarten van Heuven, ~~Ruurt Wiegant~~

1a. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet de vele aanwezigen welkom. Er wordt eerst een voorstelronde gehouden; daarna neemt de Subcommissie officieel afscheid van haar oud-commissiegriffier Joost Gerrits. Namens allen bedankt de voorzitter hem voor de goede samenwerking.

Er zijn vanmorgen ook informatiebijeenkomsten voor de raad, georganiseerd door het College, evenals op op 23 mei, 3 oktober en 21 november. Er wordt voorgesteld om de vergadering van de Subcommissie C&F op deze data te verplaatsen naar de vroege avond, van 18.00–19.30 uur. Geen van de leden heeft daar bezwaar tegen.

1b. Vaststellen agenda

De agenda wordt vastgesteld conform opgave.

2. Vaststellen verslag van 29 november 2018

De aanpassingen zijn in het concept aangegeven; met inachtneming daarvan wordt het verslag vastgesteld.

Zie blz. 1, tweede alinea van agendapunt 2. Via de website 'begroten en verantwoorden' zijn alle stukken in pdf-formaat te benaderen via een weblink.

Zie blz. 7, laatste alinea: het jaarplan van de Rekenkamer zal, in tegenstelling tot wat er wordt vermeld, niet in concept worden voorgelegd. In de volgende vergadering kan de Subcommissie zowel het auditplan als het jaarplan van de Rekenkamer verwachten.

Mevrouw Bouts stelt voor om voortaan een actiepuntenlijstje aan het verslag toe te voegen. De commissie heeft er geen bezwaar tegen om eens te proberen of dat bevalt.

3. Ingekomen en verzonden stukken

Zie b., conceptvoorstel aanpassing Verordening Subcommissie. Tijdens de Heidag werd gesproken over een geactualiseerde, beknoptere en minder gespecificeerde versie. Het voorstel is nu om een aangepaste bepalingde aan te passen bepalingen inzake de Subcommissie op te

nemen in een geactualiseerde versie van de Verordening op de Raadscommissies. De heer Van Deún vraagt om er dan ook op te letten dat het aangepaste stuk zo veel als mogelijk op taalniveau B1 wordt gebracht.

Er is enig bezwaar tegen de aanduiding *Auditcommissie* voor de Subcommissie C&F. Wat de heer Roodenburg betreft dekt die aanduiding niet de taak van de Subcommissie. Mevrouw Bouts licht toe dat de subcommissie een a-politieke adviescommissie is die adviseert aan de raad. De term subcommissie dekt eigenlijk niet de lading, verduidelijkt dat de Subcommissie formeel onder de Raadscommissie Mens & Samenleving valt. Een Raadscommissie bereidt besluitvorming voor; de Subcommissie adviseert a-politiek. Wellicht is Adviescommissie dan een betere titel. Besloten wordt dat de term Adviescommissie Controle en Financiën beter passend is.

Daarnaast wordt het verzoek gedaan om ten behoeve van het overzicht in de verordening een opsomming op te nemen van alle van belang zijnde kaderstellende financiële verordeningen. Welke Verordeningen zijn er nog meer (zie art. 3)? Een aan de Verordening toegevoegde lijst zou overzichtelijk zijn. Mevrouw Bouts wijst erop dat er een raadsvoorstel voor aanpassing van de Controleverordening is binnengekomen; wil de Subcommissie het daar nog over hebben? De heer Molenaar merkt op dat aanpassingen aan de verordening van de subcommissie doe van belang zijn voor de Rekenkamer zullen worden meegenomen in de Rekenkamerverordening onlangs is aangepast. Hij adviseert om de aangepaste verordening voor de Subcommissie daarmee in lijn te brengen.

In de volgende vergadering (23 mei 2019) zal de aangepaste/vernieuwde Verordening ter bespreking worden geagendeerd.

zie c., Raadsbrief toezegging afschrijvingstabel. Er is geen behoefte aan een technische bespreking in de subcommissie; de raadsbrief kan, indien gewenst, door (een) fractie(s) zelf worden geagendeerd voor bespreking in worden doorgeleid naar de Commissie M&S.

4. Voorstel aanpak raadstoets

Zie het memo, bij vergaderstukken. Tijdens de Heidag werd de wens uitgesproken om de methode Duisenberg door te ontwikkelen, en te kijken naar de aansluiting bij het model van Simons. Bij het bespreken van de inhoudelijke vragenset wil de heer Gerrits de Rekenkamer betrekken; hij stelt voor om het vandaag over de te volgen procedure te hebben.

Maatschappelijke ondersteuning en Bereikbaarheid zouden goede onderwerpen zijn voor een raadstoets, komend voorjaar. Als we het daarover eens worden, kunnen er per programma twee rapporteurs worden benoemd – ééneen namens de coalitie en ééneen namens de oppositie.

Reacties

Er is behoefte aan een betere omschrijving van 'mijlpalen' in het proces; krijgt de Subcommissie de vragen ter beoordeling voorgelegd? De heer Roodenburg veronderstelt dat de programma's al gekozen waren, worden die nu toch weer ter discussie gesteld? Er was ook al een langetermijnplan gemaakt, want gedurende vier jaar zouden alle programma's worden onderzocht. Hierop geeft de heer Gerrits aan dat de inhoudelijke vragenlijst nog niet af is, en dat dit niet kan wachten tot de volgende vergadering van de Subcommissie die eind mei staat gepland. Wellicht, wordt gezegd, is het dan verstandig om een tussentijdse vergadering in te plannen, want de behoefte om de vragenlijst te bespreken, eventueel samen met een advies over de nieuwe controleverordening, is er wel.

Is de onderwerpkeuze overlegd met de ambtelijke organisatie? Daar is men immers ook bezig met het actualiseren van programma's. Wie gaat de raadsrapporteurs ondersteunen, ~~en~~ wanneer nemen we daar een beslissing over en wordt dit gefinancierd? Volgens de heer Gerrits worden de rapporteurs ondersteund door (externe) analisten – dat is althans het voorstel van de Griffie. De Griffie heeft er middelen voor, in 2019 uit het raadsbudget voor externe inhuur (incidentele dekking). Er zal worden voorgesteld om het vanaf 2020 in de begroting op te nemen. Dan gaat het structureel geld kosten, wordt gezegd; moet de raad daar dan niet over beslissen? Aan het voorstel kan een advies van de Subcommissie C&F worden toegevoegd. Ten slotte wordt afgesproken dat de Subcommissie een aangepast memo voorgelegd krijgt, inclusief vragenlijst, inclusief inschatting kosten en tijdsbesteding en inclusief financieringsvoorstel.

Hoe wordt er bepaald welke partijen er worden ingehuurd? Eerder is er gebruik gemaakt van ambtelijke inhuur, medewerkers die hiervoor werden vrijgesteld. Dat werkte goed omdat zij de organisatie en het onderwerp kenden; hun ervaring met dit soort rapportages was echter minder. Daarnaast kwam hun onafhankelijkheid zo nu en dan onder druk te staan. Bij het volgende onderzoek besloot de Griffie externen in te huren; die werden gevonden in de netwerken van Griffie en Rekenkamer.

De heer Gerrits geeft desgevraagd aan dat de onderwerpkeuze niet is afgestemd met de ambtelijke organisatie. Om in maart a.s. te kunnen beginnen, zouden de onderwerpen in februari bepaald moeten zijn. Vanwege de tijdsdruk zijn niet alle eerdere jaren bekeken, maar dat zal de heer Gerrits alsnog doen. Ook zal hij de onderwerpvoorstellen aan de ambtelijke organisatie voorleggen. Wat hem betreft mag een besluit niet opschuiven tot eind maart, omdat er ook nog rapporteurs gezocht moeten worden.

De heer De Haan wijst erop dat het over het Jaarverslag 2018 gaat – er moet simpelweg worden gecontroleerd of er is gedaan wat werd afgesproken. De heer De Haan verwacht geen belemmeringen ten aanzien van de genoemde onderwerpen (Maatschappelijke ondersteuning en Bereikbaarheid), ook niet wat betreft de Simons–sturing. Mevrouw De Koning vraagt om een planning per programma, betreft introductie Simons–sturing. Wat dat betreft, wordt gezegd, is de keuze voor Maatschappelijke ondersteuning een goede, wat die dienst heeft de Simons–

sturing al enige jaren geleden geïntroduceerd. De Rekenkamer is daarbij betrokken geweest, evenals bij de toepassing van de methode Duisenberg op lokaal niveau.

De heer Roodenburg merkt op dat zijn fractie heeft gevraagd om een evaluatie na de raadstoets op de twee onderwerpen, en pas daarna een besluit wil nemen over het vervolg.

Mevrouw De Koning stelt prijs op een bevestiging vanuit de ambtelijke organisatie, dat men de genoemde onderwerpen een verstandige keuze vindt. Hierover zal de heer Gerrits contact opnemen met de heer Halsema.

5. Eerste begrotingswijziging 2019 en toelichting techniek technische wijziging

Zie de toelichting, bij vergaderstukken. Mondelinge toelichting door de heer De Haan, aan de hand van een complexe wijziging bij de Utrechtse Vastgoed Organisatie, betreft 'verbijzonderingen' en 'kostentoedeling bij Stadsbedrijven.'

Als eerste wordt uiteengezet waarom de begroting wordt gewijzigd en wanneer dat wordt gedaan. Daar wordt eerst alle relevante informatie voor verzameld. De begroting moet actueel gehouden worden; zaken zoals amendementen en toevoegingen aan het Gemeentefonds hebben er invloed op, dus die worden nauwgezet bijgehouden. De raad vergelijkt jaarlijks de realisatie met de actuele begroting tot en met wijziging 3.

De begroting wordt driemaal per jaar geactualiseerd. Dit gebeurt als er tussen programma's is geschoven met budgetten, als er sprake is van hogere uitgaven of hogere inkomsten en als er sprake is van structurele onttrekking. Aan de hand van deze criteria wordt bepaald of de begrotingswijziging een raads- of collegeaangelegenheid is. Aanzienlijke overschrijdingen gedurende het boekjaar worden in de jaarrekening verantwoord, zoals bijvoorbeeld enige jaren geleden gebeurde in het programma Energielandschap Rijnenburg. De heer De Haan legt uit dat deze begrotingswijzigingen altijd technisch van aard zijn; het gaat altijd om budgetneutrale wijzigingen. In het geval van het Energielandschap Rijnenburg was dat niet het geval; die werd indertijd wél in de bestuursrapportage vermeld, maar werd niet geregeld – omdat de dekking niet geregeld was. In zo'n geval moet de raad er een besluit over nemen.

Wanneer informeert de ambtelijke organisatie de raad in geval van een overschrijding? Dat gebeurt in de eerste en de tweede bestuursrapportage, verduidelijkt de heer De Haan, en zonodig tussentijds. Echter, pas bij de behandeling van de jaarrekening worden deze beoordeeld. Pas dan geeft de raad aan of zij er al dan geen genoeg mee neemt. Als bijvoorbeeld de behandeling van de Voorjaarsnota leidt tot een begrotingswijziging, dan wordt die bij de tweede of de derde technische wijziging verwerkt. Wijzigingen in de programmabegroting zien we terug in de eerste technische wijziging.

Mutatie 9 – Stedelijke ontwikkeling (blz. 3)

De hoogte van bouwleges is anders dan de begroting vermeldt; bouwleges zijn kostendekkend. Als er minder binnenkomt, hoeft de ambtelijke organisatie minder te doen. Als de inkomsten dalen, moeten de uitgaven volgen. Omdat dit niet in één stap gaat, is er een egalisatiereserve voor de bouwleges. In de uitwerking is te zien dat de kosten en inkomsten vanaf 2020 dalen. Het eerste jaar is er inkomstenderving, maar in 2018 wordt de egalisatiereserve bouwleges aangesproken voor 2019. Er is altijd 100% verbinding tussen inkomsten en uitgaven.

Er is gezegd dat er minder werk is als er minder aanvragen binnenkomen waarvoor bouwleges in rekening worden gebracht. De heer De Haan stelt dat het aan het management van de betreffende dienst is om te komen tot een goede mix van tijdelijk en vast personeel.

Mutatie 8 – Gemeentelijk vastgoed (blz. 14)

De pandenbegroting is in het voorjaar van 2017 voor het eerst bij de raad ter sprake geweest, inclusief de tekorten in het programma Gemeentelijk vastgoed. De raad besloot toen om € 1,9 miljoen toe te voegen en een nieuwe systematiek te implementeren. Mevrouw Van den Boogaard heeft daarvan een nadere uitwerking gemaakt en licht deze ter vergadering toe.

Als de systematiek volgens plan zou kunnen worden toegepast, zou het programma Vastgoed een resultaat van nul moeten geven, want er wordt kostendekkende huur berekend, óf het betreffende beleidsveld betaalt. Voor TivoliVredenburg bijvoorbeeld, betaalt het beleidsveld Cultuur, en voor het Stadskantoor betaalt het programma Bedrijfsvoering. Echter, vanwege BBV-regels en interne rekenmethoden en onder invloed van renteverlagingen wordt de afschrijvingstermijn steeds verlengd. Daardoor worden de kosten lager, terwijl de kostprijsdekkende huur door blijft lopen. Dit leidt tot een positief saldo, zie groene kolommen.

Zie mutatie 7: dat is de uitwerking van het plan om het onderhoud te gaan egaliseren. De begroting vermeldt dus voortaan structureel één bedrag, en de over- en onderschrijdingen worden opgevangen met voorzieningen.

Wanneer is het besluit tot implementatie van de methodiek van de pandenbegroting genomen?

~~Het voorstel is weliswaar behandeld~~ Oop 15 februari 2018 is een raadsbrief behandeld in de commissie Mens en Samenleving, maar dat was tijdens een commissievergadering. Dit staat onjuist in de toelichting, geeft mevrouw Van den Boogaard aan, want de raad heeft hierover besloten bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2017.

~~Er wordt afgesproken dat de leden hun verdere vragen kunnen stellen tijdens de inhaalvergadering.~~

Mutatie 17 – Openbare ruimte en groen (blz. 5)

Stadsbedrijven werkt voor verschillende programma's, en heeft dus ook te maken met doorbelastingen. Directe kosten die direct aan een doelstelling kunnen worden toegeschreven,

worden doorberekend. Daar wordt de kostenplaatsmethode voor gebruikt. Neem bijvoorbeeld de afvalinzameling: die dienst haalt zowel huis- als bedrijfsafval op. Voor het huishoudelijk afval is dekking in de afvalstoffenheffing; inzamelen bedrijfsafval is een commerciële activiteit. De inzameldiensten zijn echter niet gescheiden. Uit oogpunt van efficiëntie wordt er volgens bepaalde verdeelsleutels doorbelast.

Mutaties 3 (Sport) en 14 (Overhead)

Voor aanpassingen kapitaallasten rente en afschrijving wordt gewerkt met een post reserve vaste activa; verschillen lopen via die reserve, zie mutatie 3.

Zie mutatie 22 (blz. 12), 'tegenover de hogere lasten staat een verwachte rijkssubsidie.' Wat is het gevolg als die verwachting niet uitkomt? De heer De Haan verduidelijkt dat er geen twijfel is over de rijkssubsidie; die komt zeker binnen.

Overige opmerkingen

De gemeente is bezig met het slopen en herbouwen van multifunctionele accommodaties; die gebouwen staan voor een fors bedrag op de activelijst. Gebouwen blijven op de lijst staan, en er wordt nog voor bijgeschreven ook. Het zou dan kunnen gebeuren dat een pand, dat in werkelijkheid € 2 miljoen waard is, voor € 4 miljoen in de boeken staat. Mevrouw Van den Boogaard stelt dat zulke gevallen er nu niet zijn, maar dat er in principe niet wordt afgeboekt bij verbetering van een bestaand pand. Bij sloop gaat het oude gebouw uit de boeken en komt de nieuwbouw erin.

6. Rondvraag

De heer Bos stelt voor om Resultaat evaluatiebehandeling PGB direct door te geleiden naar de commissie M&S, want dit is geen financieel onderwerp.

7. Schorsing

De agendapunten die niet behandeld konden worden, komen aan de orde tijdens de ~~inhaalvergadering-extra in te lassen vergadering~~ op 21 februari a.s., van 18.00–19.00 uur. Dan wordt ook de controleverordening op de agenda gezet, zoals eerder besproken.

ACTIEPUNTENLIJST SUBCOMMISSIE CONTROLE EN FINANCIËN

bijlage bij verslag d.d. 07-02-2019

nr.	datum verg.	actie	wie	wanneer
2019.01	07-02-2019	Aangepaste/vernieuwde verordening op agenda <u>Voorstel aanpassing verordening raadscommissies/subcommissie</u>	griffie	21-02-23-5- 2019
2019.02	07-02-2019	Herzien voorstel aanpak Raadstoets op agenda	griffie	21-02-2019